

พระราชบัญญัติ กำหนดวิธิการระงับการค้ากำไร เกินสมควรงากราชการ

W.M. bocco

ในพระปรมาภิไซยสมเท็จพระเจ้าอยู่หัวกูมิพลอตุลยเตส
คณะอภิรัฐมนตรี ในหน้าที่คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
รังส์ต กรมขุนขึ้ยนาทนเรนทร
อถงกฏ
ธานีนิวัต
มานวราชเสว
อุตุลเตชารัส
ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๔๑
เป็นปีที่ ๓ ในรัชชกาลบัจจุบัน

ดอนที่ส เล่ม ๖ ๕ ราชกิจจานุเบกษา ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒ ๔ ៩ ๑

โดยที่เป็นการสมควรจะมีกฎหมายกำหนดวิธีการระงับ การค้ำกำใรเกินสมควรจากราชการ

พระมหากษัตริย์ โดยคำแนะนำและยืนขอมของรัฐสภา จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ ดัง ต่อไปนี้

มาตรา ๑ ผมะรานบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติ กำหนดมิธิการระงับการค้ากำไรเกินสมควรจากราชการ พ.ศ. ๒๔៩๑"

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับ ตั้งแต่ วันสัต จากวันประกาสในราช กิจจานุเบ**ก**ษาเป็นตันไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

"คณะกรรมการ" หมายถึงคณะกรรมการพิจารณา ระงับการค้ากำไรเกินสมควรจากราชการ ซึ่งได้รับการ แต่งตั้งคามความในพระราชบัญญัตินี้

"คู่สัญญาฝ่ายรัฐบาล" หมายถึงรัฐบาล กระทรวง ทบวง กรม หรือนิติบุคผลอันโดในราชการ ซึ่งเป็นคู่สัญญา กับบุคคลอันใม่ว่าจะได้กระที่ โดยมีบุคคลโดหรือคณะบุคคล ใดเป็นตัวแทนหรือไม่

ตอนที่สเล่ม ๖๕ ราช กิจจานุเบกษา ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๔៩ ๑

- "คู่สัญญาอีกผ่ายหนึ่ง" หมายถึงบุคคลซึ่งเป็น คู่สัญญากับคู่สัญญาผ่ายรัฐบาล
- "ราคาตลาด" หมายถึงราคาทรัพย์สินซึ่งซื้อขาย กันโดยปกติในท้องตลาด ณ ที่พี่ส่งมอบทรัพย์สินในขณะ ทำสัญญา
- "ต้นทุนและค่าใช้จ่าย" หมายถึงจำนวนเงินที่ได้
 ใช้ไปหรือจะต้องใช้เพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพย์สิน รวมทั้งค่า
 ก่อสร้าง ค่าซ่อมแซม และค่าบ้ำรุงรักษาทรัพย์สินนั้น
 ตั้งแต่ขณะได้รับทรัพย์สินจนถึงขณะทำสัญญา แต่ให้หัก
 มูลค่าของประโยชน์อันพึงได้รับจากการใช้ทรัพย์สินในระยะ
 เวลาดังกล่าวนั้นออก
- "รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการ ตามพระราชบัญญัตินี้

มาศรา ๔ พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับแก่สัญญาซึ่ง เข้าลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) สัญญาซึ่งได้ทำขึ้นเนื่องจากได้มีการประมูล เปิดเผยและมีกำหนดเวลาพอสมควรแก่การยืนประมูล

ตอนที่ส เล่ม ธส ราชกิจจานุเบกษา ๑๐ กุมภาพันช์ ๒๔ ธ ๑

- (๒) สัญญาที่คู่สัญญาฝ่ายรัฐบาลเป็นผู้ซื้อ หรือ จะซื้อ หรือเช่าซื้อทรัพย์สิน และทรัพย์สินนั้นมีมูลค่าตาม สัญญาต่ำกว่าห้าแสนบาท และสัญญาที่คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง เป็นผู้ซื้อ หรือจะซื้อ หรือเช่าซื้อทรัพย์สิน และทรัพย์สิน นั้นมีมลค่าแท้จริงต่ำกว่าห้าแสนบาท
- (๓) สัญญาจ้างทำของซึ่งคู่สัญญาฝ่ายรัฐบาลจะ ต้องชำระหนี้ต่ำกว่าห้าแสนบาท
- (๔) สัญญาซึ่งได้มีการชำระหนื้อนเกิดจากสัญญา โดยสิ้นเชิงก่อนวันใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้ถือว่าสัญญาซึ่งได้กระทำขึ้นระหว่างวันที่ ๑๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๘๘ ถึงวันที่๘ พฤศจิกายน พ.ศ ๒๔๕๐ และเข้าลักษณะตั้งต่อไปนี้เป็นสัญญาที่ได้ กระทำขึ้นเพื่อค้ากำไรเกินสมควรจากราชการ คือ

(๑) สัญญาซื้อขายและสัญญาจะซื้อจะขาย ซึ่ง ค่สัญญาฝ่ายรัฐบาลเป็นผู้ชื่อ และสัญญาเช่าซื้อโดยคู่สัญญา ฝ่ายรัฐบาลเป็นผู้เช่าซื้อ และค่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งคิดเอา กำไรสำหรับสินค้าที่นำเข้ามาจากต่างประเทศเกินกว่าร้อยละ สิบห้าของต้นทุนและค่าใช้จ่าย และสำหรับสินค้าที่ผลิต ในประเทศหรืออสังหาริมทะรัพย์เกินกว่าราคาตลาด

ตอนที่ส เล่ม ธ ส ราช กิจจานุเบกษา ๑๐ กุมภาพันช์ ๒๔ ธ ๑

(๒) สัญญาซื้อขายและสัญญาจะซื้อจะขาย ซึ่ง คู่สัญญาผ่ายรัฐบาลเป็นผู้ขาย และสัญญาเช่าซื้อโดยคุ่ สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งเป็นผู้เช่าซื้อ และคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง ซื้อในราคาซึ่งค่ำกว่ารวคาตลาด

(๓) สัญญาจ้างทำของซึ่งคู่สัญญาฝ่ายรัฐบาลเป็น ผู้จ้าง และคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งคิดเอากำไรเกินกว่าร้อยละ สิบห้าของต้นทุนและค่าใช้จ่าย

มาตรา b ให้มีคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง เรียกว่า
"คณะกรรมการพิจารณาระงับการค้ากำไร เกิน สมควรจาก
ราชการ" ประกอบ ด้วยประธานหนึ่งนาย และกรรมการ
อื่นอีกแปดนาย ซึ่ง จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ
แต่ง ตั้ง

มาตรา ๗ สัญญาที่คู่สัญญาผ่ายรัฐบาลเป็นผู้ชื่อ หรือ จะชื่อ หรือเช่าชื่อทรัพย์สิน และทรัพย์สินนั้นมีมูลค่าตาม สัญญาตั้งแต่ห้าแสนบาทขึ้นไป และสัญญาที่คู่สัญญาอีก ผ่ายหนึ่งเป็นผู้ชื่อ หรือจะชื่อ หรือเช่าชื่อทรัพย์สินและ ทรัพย์สินนั้นมีมูลค่าแท้จริงตั้งแต่ห้าแสนบาทขึ้นไป และ ทอนที่ ๘ เล่ม ๖ ๕ ราชกิจจานุเบกษา ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒ ๔ ธ ๑

สัญญาจ้างทำของซึ่งคู่สัญญาฝ่ายรัฐบาลจะต้องชำระหนี้ตั้งแต่ ห้าแสนบาทขึ้นไปนั้น คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งมีหน้าที่ที่จะต้อง ส่งเอกสารซึ่งเกี่ยวกับการทำสัญญา การแก้ไขเพิ่มเติม สัญญา การผ่อนผันการชำระหนี้ และการอื่น ๆ เกี่ยวกับ หนี้ตามสัญญานั้นต่อคู่สัญญาฝ่ายรัฐบาลภายในเวลาสามสิบ วันนับตั้งแต่วันใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ และจะเสนอ หลักฐานอื่น และคำชี้แจง เพื่อแสดงว่าสัญญานั้นมิได้ กระทำเพื่อค้ากำไรเกินสมควรจากราชการไปด้วยก็ได้ แต่ ในกรณีที่คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งแสดงหลักฐานให้เป็นที่เชื่อ ได้ว่าไม่สามารถส่งเอกสารดังกล่าวได้ทันกำหนดเวลาสามสิบ วัน ก็ให้รัฐมนตรีผ่อนเวลาออกไปได้ตามสมควร

ถ้ารัฐมนตรีเห็นว่าสัญญานั้นมิได้กระทำขึ้นเพื่อค้ากำไร เกินสมควรจากราชการก็ให้ คู่สัญญาผ่ายรัฐบาล แจ้งให้ค่ สัญญาอีกผ่ายหนึ่งทราบว่าจะไม่ดำเนินการตามพระราช บำลูลู้ติ

มาตรา ส ในกรณ์ที่รัฐมนตรีพิจารณาเห็นว่าสัญญาใด ได้ทำขึ้นเพื่อค้ากำไรเกินสมควร จากราชการตามความ ในมาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจดังต่อไปนี้ (๑) ในกรณ์ที่คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งไม่ส่งเอกสารอัน ควะแก่เรื่องภายในกำหนดเวลาตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๗ ให้รัฐมนตริมีอำนาจเลิกสัญญาได้เอง

(๒) ในกรณีที่คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งส่งเอกสารอันควร แก้เรื่องภายในกำหนดเวลาตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๗ ให้ รัฐมนตรีเสนอเอกสารที่ได้รับมาจากคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งต่อ คณะกรรมการ พร้อมด้วยคำขออนุมัติให้บอกเลิกสัญญา ภายในกำหนดเวลาสามสิบ วันนับ ตั้งแต่ วันที่คู่สัญญาฝ่าย รัฐบาลรับเอกสารจากคู่สัญญเอีกฝ่ายหนึ่ง

มาตรา ธ เมื่อได้รับคำขออนุมัติให้เลิกสัญญาจาก รัฐมนตรีแล้ว ให้คณะกรรมการแจ้งให้คู่สัญญาอีกผ่ายหนึ่ง ทราบเพื่อให้โอกาสที่จะชี้แจงเพิ่มเติมก่อน และให้คณะ กรรมการมีอำนาจหน้าที่วินิจฉัย ถ้าเห็นว่าสัญญานั้นไม่ เข้าลักษณะเป็นสัญญาที่ได้ดำขึ้นเพื่อค้ากำไรเกินสมควรจาก ราชการก็ให้คณะกรรมการแจ้งให้คู่สัญญาผ่ายรัฐบาลและคู่ สัญญาอีกผ่ายหนึ่งทราบคำวินิจฉัยนั้นโดยด่วน แต่ถ้าคณะ กรรมการเห็นว่าสัญญานั้นเข้าลักษณะเป็นสัญญาที่ได้ทำขึ้น เพื่อค้ากำไรเกินสมควรจากราชการตามความในมาตรา ๕

คอนที่ส เล่ม ๒๕ ราชกิจจานุเบทษา ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕ ธ ๑

ก็ให้คณะกรรมการแจ้งคำวินิจฉัยให้คู่สัญญาฝ่ายรัฐบาลทราบ คำอนุมัติให้เลิกสัญญานั้นได้

เพื่อประโยชน์แห่งการวินิจฉัยของคณะกรรมการตามความ ในวรรคก่อน คณะกรรมการจะตั้งอนุกรรมการชุดหนึ่งหรือ หลายชุดให้พิจารณาและเสนอ ความเห็น ต่อ คณะกรรมการ ก่อนก็ได้ อนุกรรมการนี้อย่างน้อยต้องประกอบด้วยกรรมการ ในคณะกรรมการหนึ่งนาย

มาครา ๑๐ ให้คณะกรรมการและอนุกรรมการซึ่ง ตั้ง
ขึ้นตามมาตรา ธ มีอำนาจเรียกคู่ สัญญาอีกผ่ายหนึ่งและ
บุคคลใด ๆ มาชี้แจง และให้มีอำนาจเรียกพะยานหลักฐาน
จากผู้ครอบครองตลอดจนบังคับให้พะยานสาบาลหรือปฏิญาณ
ตัวได้ ในการนี้ให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในการปฏิบัติการของคณะกรรมการ และอนุกรรมการ ตามความในวรรคก่อน ให้ถือว่ากรรมการ และอนุกรรมการ เป็นเจ้าพนักงานตามความหมายของกฎหมายลักษณะอาญา

ตอนที่ส เล่ม ธ๕ ราชกิจจานุเบกษา ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๔ ธ ๑

มาตรา ๑๑ การเลิกสัญญาให้กระทำโดยคู่สัญญาฝ่าย รัฐบาลแสดงเจตนาไปยังคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งภายในกำหนด เวลาดังต่อไปนี้

- (๑) ในกรณีที่รัฐมนตรีมีอำนาจเลิกสัญญาได้เอง ตามความในมาตรา ๙ (๑) ภายในกำหนดเวลาหกสิบวัน นับตั้งแต่วันใช้บังคับพระราชบัญญัคินี้ แต่ในกรณีที่ไม่ปรากฏ หลักฐานการทำสัญญาที่คู่สัญญาฝ่ายรัฐบาล ภายในกำหนด เวลาสามสิบวันนับตั้งแต่วันที่ปรากฏหลักฐานขึ้นภายหลัง
- (๒) ในกรณีที่คณะกรรมการอนุมัติให้เลิกสัญญา ภายในกำหนด เวลาสิบ วันนับตั้งแต่วันทราบคำอนุมัติของ คณะกรรมการ

ถ้าคู่สัญญาฝ่ายรัฐบาลไม่แสดงเจคนาบอกเลิกสัญญา ภายในกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว ให้ถือว่าคู่สัญญาฝ่ายรัฐบาล สละสิทธิที่จะเลิกสัญญา

มาตรา ๑๒ นอกจากจะได้รับคำแจ้งจากคู่สัญญาผ่าย รัฐบาลว่าจะไม่คำเนินการตามพระราช บัญญัตินี้ตามความใน มาตรา ๗ หรือได้รับคำแจ้งจากคณะกรรมการว่าสัญญานั้น ดอนที่ ส เล่ม ธส ราชกิจจานุเบกษา ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒ ๔ ธิติ

ไม่เข้าลักษณะเป็นสัญญาที่ได้ทำขึ้น เพื่อค้ากำไร เกินสมควร จากราชการตามความในมาตรา ៩ ห้ามมิให้คู่สัญญาอีกฝ่าย หนึ่งนำคดีมาพ้อง ร้องคู่สัญญา ฝ่ายรัฐบาล ขอให้ปฏิบัติการ ตามสัญญาก่อนพ้นกำหนดเวลาดังที่บํญญัติไว้ ในมาตรา ๑ ๑ และ กรณีที่คู่สัญญาอีกฝ่าย หนึ่ง เรียก ร้อง ให้คู่ สัญญาฝ่าย รัฐบาลปฏิบัติการตามสัญญาได้ ให้คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งมีสิทธิ์ เรียกร้องดัง ต่อไปนี้

- (๑) สิทธิเรียกร้องที่คู่สัญญาอีกผ่ายหนึ่งพึงมีอยู่ ตามสัญญา ถ้าหากได้มีการชำระหนีตามกำหนดเวลา และ
- (๒) ค่าเสียหายที่เกิดขึ้นเนื่องจากการถ่าช้ำเพราะ การปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ แต่ห้ามมิให้เรียกค่า เสียหายเพราะ เหตุนี้เกินกว่าร้อย ละเจ็ดครึ่ง ต่อปีของมูลค่า ทรัพย์สินหรือจำนวนเงินอันกู่สัญญาอีกผ่ายหนึ่งพืงเรียกร้อง ได้ตาม (๑)

มาตรา ๑๓ เมื่อคู่สัญญาฝ่ายรัฐบากได้แสดงเจตนาไป ยังคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งบอกเลิกสัญญาภายในภาหนดเวลาดัง ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๑ ให้ถือว่าได้มีการเลิกสัญญากัน

ทอนที่ ส เล่ม ๖ ๕ วาช กิจจานุเบกษา ๑๐ กุมภาพันช์ ๒ ๔ ธ ๑

นับตั้งแต่เวลาที่การแสดงเจตนา ของคู่สัญญา ฝ่ายรัฐบาลถึง คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง

มาตรา ๑๔ เมื่อได้มีการบอกเลิกสัญญาแล้ว คู่สัญญา แต่ละฝ่ายจำต้องให้อีกฝ่ายหนึ่งได้กลับคืน ไปสู่ฐานะดังที่ เป็นอยู่เดิม และจะเรียกค่าเสียหายจากกันเพราะการเลิก การสัญญานี้ไม่ได้

ในกรณีที่ไม่สามารถ จัดให้ได้ กลับ คืนไปสู่ฐานะ ดังที่ เป็นอยู่เดิมได้ ให้ชดใช้ราคาทรัพย์ สินนั้นโดยคิดราคา ตลาดในขณะ วันทำสัญญา และตอกเบี้ยร้อยละเจ็ดครึ่งต่อ ปี ของจำนวนเงินอันเป็นราคาตลาดนั้น คิดตั้งแต่วันทำสัญญา จนถึงวันส่งมอบ

ถ้าจะต้องส่งคืนเงิน ให้บวกดอกเบี้ยร้อยละเจ็ดกรึ่ง ต่อปีเข้าด้วย โดยคิดตั้งแต่วันที่ได้รับจนถึงวันส่งมอบ

มาตรา ๑๕ ภายในกำหนดสิบวันนับแต่วันที่คู่สัญญา อีกฝ่ายหนึ่งที่ได้รับการแสดงเจตนาบอก เลิกสัญญาจากคู่ สัญญาฝ่ายรัฐบาล คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งมีสิทธิที่จะแจ้งความ จำนงไปยังคู่สัญญาฝ่ายรัฐบาลเลือกปฏิบัติตามสัญญานั้นตาม ข้อกำหนดดังต่อไปนี้ได้ คือ

ตอนที่ ๘ เล่ม ๖๕ ราชกิจจานุเบกษา ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๔៩ ๑

- (๑) ในกรณ์สัญญาซื้อขาย หรือสัญญาจะซื้อจะขาย ซึ่งคู่สัญญาผ่ายรัฐบาลเป็นผู้ซื้อ หรือสัญญาเช่าซื้อโดยคู่ สัญญาผ่ายรัฐบาลเป็นผู้เช่าซื้อ และทรัพย์สินที่ขายเป็น อสังหาริมทรัพย์หรือสินค้าที่ผลิตภายในประเทศ คู่สัญญาอีก ผ่ายหนึ่งยอมขายตามราคาตลาดหรือต่ำกว่า
- (๒) ในกรณ์สัญญาซื้อขาย หรือสัญญาจะซื้อจะขาย ซึ่งคู่สัญญาผ่ายรัฐบาลเป็นผู้ซื้อ หรือสัญญาเช่าซื้อโดยคู่ สัญญาผ่ายรัฐบาลเป็นผู้เช่าซื้อ และทรัพย์สินที่ขายเป็นสินค้า ที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ คู่สัญญาอีกผ่ายหนึ่งยอมคิดเอา กำไรเพียงร้อยละสิบห้าของต้นทุนและค่าใช้จ่ายหรือต่ำกว่า
- (๓) ในกรณ์สัญญาซื้อขาย หรือสัญญาจะซื้อจะ ขาย ซึ่งคู่สัญญาผ่ายรัฐบาลเป็นผู้ขาย หรือสัญญาเข่าซื้อ โดยค์สัญญายึกผ่ายหนึ่งเป็นผู้เข่าซื้อ คู่สัญญาอีกผ่ายหนึ่ง ยอมซื้อตามราคาตลาดหรือสงกว่า
- (๔) ในกรณีสัญญาจ้างทำของ ซึ่งคู่สัญญาผ่าย รัฐบาลเป็นผู้จ้าง คู่สัญญาอีกผ่ายหนึ่งยอมคิดเอากำไรร้อยละ สิบห้าของต้นทุนและค่าใช้จ่ายหรือต่ำกว่า

พอนที่สเล่ม ธส ราชกิจจานุเบกษา ๑๐ กุมภาพันช์ ๒๔ ธ ๑

เมื่อการแสดงความจำนงตามความในวรรคก่อนมาถึง คู่สัญญาฝ่ายรัฐบาล ให้ถือว่าคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายมีความ ผูกพันในอันที่จะปฏิบัติการตามสัญญาตามข้อกำหนดดัง กล่าวแล้ว

มาตรา ๑๖ ในกรณีที่คู่สัญญาผ่ายรัฐบาลและคู่สัญญา อีกผ่ายหนึ่งมีข้อพิพาท กัน เกี่ยวกับการปฏิบัติการ ตาม ข้อ กำหนดตาม ความในมา ตรา ๑๕ ให้เสนอข้อพิพาทนี้ต่อ คณะกรรมการเพื่อพิจารณาชี้ขาด

คำชื่อาดชองคณะกรรมการให้ เป็นที่สุด จะอุทธรณ์ หรือนำข้อพิพาทไปพื้องร้องต่อไปไม่ได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตามมาตรานี้ ให้ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๐

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่คู่สัญญาอีกผ่ายหนึ่งเห็นว่าสัญญาที่บอกเลิกนั้นไม่ได้อยู่ในบังคับ แห่งพระราช บัญญัตินี้ตามความในมาตรา ๔ ก็ดี หรือเห็นว่าไม่เป็นสัญญาที่กระทำขึ้นเพื่อค้ากำไรเกินสมควรจากราช การตามความในมาตรา ๕ ก็ดี ให้คู่สัญญาอีกผ่ายหนึ่งมีสิทธิพ้องร้องขอให้ศาล

คอนที่ส เล่ม ๖ ๕ ราช กิจจานุเบกษา ๑ ๐ กุมภาพันธ์ ๒ ๔ ๕ ๑

แสดงว่าคำวินิจฉัยของคณะกรรมการไม่ถูกต้อง ภายใน กำหนด เวลา สามสิบวัน นับ แต่วันที่ได้รับ คำบอก กล่าวเลิก สัญญา

มาตรา ๑๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษา การตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ ควง อภัยวงศ์

นายกรัฐมนตรี